

مصاحبهٔ جیمز هات^۱ با خالده جرار^۲

مترجم: ونوشه بحرانی

در اسرائیل و فلسطین، موج جدیدی از سرکوب با خیزش مقاومت روبه‌رو می‌شود. تنش‌ها در حالی افزایش یافته که سرکوب دولت اسرائیل و خشونت شهرک‌نشینان با افزایش مقاومت فلسطینی‌ها روبه‌رو شده است. خالده جرار، رهبر جنبش آزادی‌بخش فلسطین، می‌گوید که وضعیت رو به شکست است.

خالده جرار^۳ یکی از مشهورترین و موردِ آماج‌ترین رهبران جنبش آزادی‌بخش فلسطین است، سوسیالیست و فمینیستی متعهد، که سازمان‌دهی او در طول دهه‌ها اشکال مختلف داشته است و هزینه‌های شخصی زیادی را به او تحمیل کرده است.

جرار در سال ۲۰۰۶ به عضویت شورای قانون‌گذاری فلسطین (PLC) انتخاب شد و ریاست کمیسیون زندانیان PLC را بر عهده داشت. پیش از انتخابش در آن شورا، او مدیر انجمن حمایت از زندانیان و حقوق بشر آدامیر بود. جرار چهار بار به دلیل فعالیت‌های خود توسط دولت اسرائیل دستگیر شده است که اولین بار آن در ۸ مارس ۱۹۸۹ به‌خاطر شرکت در تظاهرات روز جهانی زن بود.

^۱ James Hutt

^۲ <https://jacobin.com/2023/04/khalida-jarrar-interview-israeli-occupation-palestinian-liberation>

^۳ Khalida Jarrar

در سال ۲۰۱۴، اسرائیل دستوری نظامی برای اخراج جرار از رام‌الله صادر کرد. سربازان خانه او را محاصره کردند و تلاش کردند او را به جریکو، جایی که تحت نظارت قرار می‌گرفت، منتقل کنند. جرار از امضای حکم خودداری و درخواست فرجام کرد. با درخواست فرجام‌خواهی او موافقت شد، اما بعداً در آوریل ۲۰۱۵، دستگیر شد. او شش ماه را، بدون تفهیم اتهام یا محاکمه، تحت بازداشت اداری گذراند، روندی که تحت سیستم دادگاه نظامی جداگانه اسرائیل برای فلسطینیان صورت می‌گیرد. جرار در نهایت به «عضویت در یک سازمان غیرقانونی» (اسرائیل تمام احزاب سیاسی فلسطین را غیرقانونی می‌داند) و «فتنه‌انگیزی» متهم شد. او پس از ۱۵ ماه، در ژوئن ۲۰۱۶ آزاد شد.

در ژوئیه ۲۰۱۷، جرار زمانی که تلاش برای کشاندن اسرائیل به دادگاه کیفری بین‌المللی را رهبری می‌کرد دوباره دستگیر شد. او بر مبنای برخی مدارک سری بازداشت شد و بازداشت اداری او چندین بار تا زمان آزادی او در فوریه ۲۰۱۹، تمدید شد.

هشت ماه بعد، در اکتبر ۲۰۱۹، دوباره دستگیر شد و به «شرکت در یک سازمان غیرقانونی» متهم شد. جرار زمانی که در زندان بود، برنامه‌ای در زندان‌های اسرائیل برای آموزش به زنان فلسطینی در بند راه‌اندازی کرد و به آنها کمک کرد تا برای تحصیلات خود از دانشگاه اعتبار بگیرند. علی‌رغم تلاش اسرائیل برای جلوگیری از این طرح، چند زن توانستند مدرک خود را بگیرند و این برنامه تا امروز ادامه دارد. در ژوئیه ۲۰۲۱، دختر جرار، سها، در سن ۳۱ سالگی به‌طور غیرمنتظره‌ای درگذشت. با وجود اعتراض‌های بین‌المللی، اسرائیل به جرار اجازه شرکت در مراسم تشییع جنازه را نداد.

جرار سرانجام در سپتامبر ۲۰۲۱ آزاد شد. تا به امروز، او بیش از ۶۳ ماه را پشت میله‌های زندان گذرانده است. از زمان آزادی، او سمتی را در دانشگاه Birzeit پذیرفته است و آنجا در مورد نقش تاریخی زندانیان سیاسی زن فلسطینی تحقیق می‌کند.

جیمز هات، داماد جرار، در دیداری با او در خانه‌اش در رام‌الله، در مورد افزایش کنونی مقاومت، چالش‌های پیش روی جنبش آزادی و اتفاق‌های آینده مصاحبه کرده است. این مصاحبه برای مجله ژاکوبین انجام شده است.

جیمز هات: ماه‌هاست که به نظر می‌رسد کرانه باختری در آستانه انفجار است. شنیده‌ام فلسطینی‌ها این اوضاع را «آهن گداخته» تعبیر می‌کنند. موجی از مقاومت فلسطینی‌ها، به‌ویژه در مواجهه با تشدید خشونت‌های اسرائیل، شکل گرفته. برخی آن را مانند ماه‌هایی می‌دانند که منجر به انتفاضه دوم شد. شما این لحظه‌ها را چگونه می‌بینید؟

خالد جرار: ارتش اسرائیل هر روز به شهرهای فلسطینی یورش می‌برد و دستگیری‌های دسته‌جمعی اتفاق می‌افتد. هر روز با خبر کشته شدن مردم توسط اسرائیل بیدار می‌شویم. علاوه بر این، کرانه باختری مملو از پست‌های بازرسی است که در آن‌ها شاهد ترور افراد بسیاری به دست ارتش اسرائیل هستیم. آنها این اواخر بارها به اریحا حمله کرده‌اند؛ به‌ویژه، پس از یورش به اردوگاه آوارگان عقب‌ات جابر، سربازان بسیاری از خانه‌ها را ویران و پنج نفر را ترور کردند. اگر اسرائیل فکر می‌کند که این افراد کار اشتباهی انجام داده‌اند، می‌تواند آنها را دستگیر کند؛ اما هدف آنها کشتن است. تیراندازی به مردم اکنون برای ارتش اسرائیل بسیار آسان شده است. اسرائیل خانه‌ها را در حجم وسیع تخریب کرد؛ همیشه این کار را انجام داده است، اما اکنون تعداد بسیار زیادی از خانه‌ها را تخریب می‌کند که به‌وضوح یک سیاست جدید را نشان می‌دهد. مثلاً می‌خواهد فلسطینی‌ها را از مسافر یطا و بیت‌المقدس شرقی بیرون کند. [وزیر امنیت ملی اسرائیل] ایتامار بن‌گور شخراً دستور به تخریب ساختمانی در اورشلیم که محل زندگی صد فلسطینی است داد. از سوی دیگر، بهانهٔ بوروکراسی اسرائیل این است که خانه‌ها ۳۰ سال پیش ساخته شده‌اند و مجوز ندارند؛ البته که مجوز ندارند. اسرائیل در داخل بیت‌المقدس مجوز ساخت و تعمیر خانه‌ها را به فلسطینی‌ها نمی‌دهد.

عامل خطرناک‌تر مهاجران‌اند که البته تحت حمایت سربازان اسرائیلی هستند. تصور می‌کنم ساکنان کرانه باختری و اورشلیم، در حال حاضر، حدود یک میلیون نفر هستند. جاده‌ها پر از شهرک‌نشین‌هاست. سکونتگاه‌های آنها روستا یا شهر کوچکی هم نیست؛ بلکه شهرهای کاملی هستند. شهرک‌نشینان سلاح دارند، به فلسطینی‌ها حمله می‌کنند، زیتون‌هایشان را می‌دزدند و درختانشان را قطع می‌کنند. جاده‌ها را می‌بندند، به سمت خودروهایی پلاک‌سفید کرانه باختری سنگ پرتاب می‌کنند و مردم را می‌کشند. با وجود این دولت فاشیستی جدید، خشونت‌ها تشدید می‌شوند. همهٔ دولت‌های اسرائیل با دستگیر کردن و کشتن مردم، حقوق فلسطینیان را زیر پا می‌گذاشتند، اما به این دولت جدید که نگاه می‌کنیم، افرادی مانند بزال اسموتریچ (وزیر دارایی اسرائیل) یا بن‌گور را می‌بینیم. بن‌گور (پیش‌تر) توسط پلیس اسرائیل به اقدام‌های تروریستی علیه فلسطینیان محکوم شده و اکنون تنها عضو (کوچکی) از دولت اسرائیل نیست؛ بلکه وزیر امنیت ملی است.

بن‌گویر تهدید به وضع قوانین بیشتری علیه زندانیان کرده است و می‌خواهد مجازات اعدام را اعمال کند. وی، به‌عنوان وزیر، حمایت خود را از سربازی که یک غیرنظامی فلسطینی را در اردوگاه آوارگان شغفت به شهادت رساند، اعلام کرد و به او هدیه داد. سرباز، مرد را مورد ضرب و شتم قرار داده و به او شلیک کرده بود. بن‌گویر یک غیرنظامی یا یک شهرک‌نشین (معمولی) نیست؛ وزیر کابینه اسرائیل است. بن‌گویر به سرباز گفت که از کاری که انجام داد قدردانی می‌کند، و جهان هم سکوت کرد (در زمان این مصاحبه، اسرائیل گارد ملی جدیدی به فرماندهی بن‌گویر را معرفی کرده است که بر «ناآرامی‌های اعراب» متمرکز خواهد بود).

در کنار تشدید خشونت و تعدی‌های مداوم، بیکاری و فقر هم بیداد می‌کند. علتش دزدیدن پول تشکیلات خودگردان فلسطین (PA) توسط اسرائیل است. طبق توافق پاریس، اسرائیل درآمدهای تجاری و مالیات‌هایی را که قرار است به تشکیلات خودگردان پس بدهد جمع می‌کند. بااین‌حال، اسرائیل در ماه میلیون‌ها شِکِل (واحد پول اسرائیل) را، که در میزان بودجه تشکیلات خودگردان و برنامه‌های آن تأثیرگذار است، مصادره می‌کند. فلسطین یک کشور (بر پایه اقتصاد) کشاورزی است. دولت اسرائیل به مردم اجازه نمی‌دهد برای دستیابی به آب حفاری کنند یا زمین‌های خود را بکارند. فلسطینی‌ها به زمین‌های منطقه C، که ۶۸ درصد از کرانه باختری است، دسترسی ندارند و بنابراین نمی‌توانند در زمین‌های خود در آن منطقه کشاورزی کنند. از سوی دیگر، فلسطینی‌ها حق مالکیت کارخانه یا اقتصاد خود ندارند. اقتصاد ما به اقتصاد اسرائیل گره خورده و توافق پاریس مدام ما را تحت فشار قرار می‌دهد.

بدین‌گونه فقر، نقض حقوق بشر، کشتار و گسترش شهرک‌های اسرائیلی افزایش یافته است. فلسطینی‌ها راهی جز مقاومت در برابر این اشغال ندارند، زیرا تا زمانی که اشغال ادامه دارد، امیدی برایشان وجود نخواهد داشت. اکنون می‌دانیم که اغلب جوانان فلسطینی به شیوه خود مقاومت می‌کنند. مقاومت جمعی گسترده‌ای وجود دارد و ما متوجه این پدیده جدید در میان جوانان فلسطینی هستیم که دست به مقاومت مسلحانه می‌برند، زیرا آنها تجاوزهای روزانه را می‌بینند و زندگی می‌کنند. چون برایشان امیدی باقی نمانده است. اشغال همه چیز را برای فلسطینیان از بین می‌برد، امید را می‌کشد، آینده را نابود می‌کند. پس چه کار می‌توانند بکنند؟ علاوه بر این، هیچ مجازاتی برای اسرائیل به‌خاطر نقض حقوق بشر و کنوانسیون‌های بشردوستانه بین‌المللی وجود ندارد. ما مجازاتی نمی‌بینیم. تنها عکس آن را شاهدیم: مجازات فلسطینی‌هایی که به دنبال آزادی خود و عدالت هستند.

جیمز هات: فکر می‌کنید این تا به کجا پیش خواهد رفت؟ آیا منجر به انتفاضه جدیدی خواهد شد؟

خالد جرار: ببینید، عناصری برای وقوع انتفاضه نیاز است. برای مثال، شما به رهبری جمعی و سازمان‌دهی توده‌ای نیاز دارید. چیزی که من می‌بینم این است که یک مقاومت مداوم وجود دارد. نمی‌دانم که آیا این امر به انتفاضه یا مبارزه مسلحانه منجر خواهد شد یا نه. اما شرایط بسیار بحرانی است. اشغالگری خشونت را افزایش می‌دهد و بنابراین مردم فلسطین مقاومت خواهند کرد. متأسفم که این را می‌گویم، اما این مردم فلسطین نیستند که مسلح هستند؛ کسانی که مسلح‌اند، سربازان اسرائیلی هستند. آنها تانک، سلاح و هواپیما دارند. آنها ارتش دارند. فلسطینی‌ها امکانات کمی برای مقاومت دارند، اما روحیه سازش‌ناپذیری را می‌توانید در آنها ببابید... نمی‌توانم بگویم که آیا این انتفاضه خواهد بود یا نه، زیرا به عناصر زیادی نیاز دارد که امروزه یافت نمی‌شوند، اما یک مقاومت مستمر وجود دارد که در حال توسعه است. اینکه به چه می‌انجامد را آیندگان پاسخ خواهند داد.

جیمز هات: وضعیت کنونی جنبش آزادی‌بخش فلسطین را چگونه توصیف می‌کنید؟

خالد جرار: اختلاف‌های داخلی، به‌ویژه بین فتح و حماس، بر جنبش آزادی‌بخش تأثیر بدی گذاشته است. آنها دو حزب بزرگ هستند و از وضعیت فعلی راضی‌اند. حماس کنترل غزه و فتح تا حدودی کنترل کرانه باختری و سازمان آزادی‌بخش فلسطین (ساف) را در دست دارند. اما اکثریت مردم خواهان انتخابات‌اند که وضع را تغییر خواهد داد. انتخابات بخشی از رویکردی است که ما، به‌عنوان مردم، به آن نیاز داریم؛ بخش دیگر توافق حداقلی بین همه طرف‌ها برای همکاری با یکدیگر است. اما اختلاف‌های داخلی و منافع خصوصی هر یک از احزاب سبب شده که آنها تمایل داشته باشند انتخابات را به تأخیر بیندازند. ما از سال ۲۰۰۶ تاکنون انتخاباتی برای شورای قانون‌گذاری فلسطین نداشته‌ایم؛ اما اکثریت مردم خواهان تغییر هستند. فلسطینی‌ها باید رهبری خود را انتخاب کنند. برای تحقق این امر به فشار مردم نیاز است.

توافق‌های زیادی بین احزاب برای برگزاری انتخابات صورت گرفته است. آخرین آنها قرار بود در سال ۲۰۲۱ باشد که ممکن نشد. رئیس‌جمهور (محمود عباس) انتخابات را لغو کرد، به این بهانه که نمی‌توانیم بدون فلسطینی‌های اورشلیم، که اسرائیل اجازه مشارکت به آنها نمی‌دهد، انتخابات برگزار کنیم. اما این یک بهانه است. البته کرانه باختری می‌تواند بدون بیت‌المقدس انتخابات داشته باشد؛ اگر ما به یک رویکرد دموکراتیک واقعی اعتقاد داشته باشیم، راه‌هایی برای مشارکت دادن آنها و انجام انتخابات در اورشلیم پیدا خواهیم کرد.

سؤال دیگر این است که جنبش آزادی‌بخش به سمتی رفته است که به آن دولت‌سازی می‌گویند که اهداف و فعالیت‌های متفاوتی نسبت به (حرکت) آزادی‌بخشی دارد. بخشی از جنبش به ایجاد یک کشور مستقل فکر می‌کند و فکر می‌کند می‌تواند از طریق توافق اسلو این کار را انجام دهد؛ اما بعد از ۲۵ سال متوجه شده که این فقط یک

شعار است. اما اکنون شاهد مقاومت مردمی هستیم که شاید جنبش آزادی‌بخش را مجبور به تعدیل شدن کند. ممکن است احزاب و رهبران آن را وادار به ارزیابی و تکامل کند تا خواسته‌های ملی فلسطینیان را، که عبارت‌اند از حق تعیین سرنوشت، حق بازگشت پناهندگان و پایان اشغالگری، اجرا کنند؛ بنابراین، ما باید از هدف ساختن یک کشور، به تمرکز بر رهایی برگردیم و به نظر من، این باید با یک رویکرد دموکراتیک اتفاق بیفتد. ما در کنار مبارزه ملی، یک مبارزه دموکراتیک نیز داریم که شامل عدالت اجتماعی و برابری زن و مرد است. این درون‌مایه آزادی است که ما به‌عنوان مردم فلسطین به آن نیاز داریم.

جیمز هات: در مورد اختلاف و توافق‌های بین احزاب فلسطینی، می‌خواهم درباره سند زندانیان در سال ۲۰۰۶ بیرسم. آیا چیزی شبیه به آن در راه است؟

خالد جزار: ما توافق‌های زیادی داریم. اما دو توافق‌نامه اصلی، که پاسخگوی کل سؤال‌ها و همه اختلاف‌های بین احزاب سیاسی است، سند زندانیان و توافق‌نامه قاهره در سال ۲۰۰۵ است که برای اصلاح ساف تنظیم شد و مورد توافق همه طرف‌ها قرار گرفت. به نظر من، نقطه شروع باید ساف باشد، نه تشکیلات خودگردان. چرا؟ زیرا ما فلسطینی‌ها، (گروهی) در کرانه باختری، غزه، اورشلیم و سرزمین‌هایی که اسرائیل در سال ۱۹۴۸ تصرف کرد زندگی می‌کنیم، همراه با اکثریت آنهایی که پناهنده هستند. اگر ما معتقدیم که همه فلسطینی‌ها باید در سنجش روند سیاسی و انتخاب رهبری جدید سهیم باشند، این روند باید با مشارکت همه مردم فلسطین انجام شود.

نقطه شروع شورای ملی ساف است. اما نیاز به فشار بیشتری دارد. زیرا همه اعضای دو حزب بزرگ از وضعیت موجود راضی هستند. به نظر من جنبش آزادی‌بخش، بدون اصلاح ساف، دموکراتیک کردن و پاسخگو کردن آن در مقابل مردم فلسطین در سراسر جهان، از جمله سرزمین‌های اشغالی، همچنان ضعیف خواهد بود.

جیمز هات: به نظر شما چرا سند زندانیان نتوانست به اهداف خود دست یابد؟ چه چیز دیگری لازم است؟

خالد جزار: سند شکست نخورده است، اما توانایی پیاده‌سازی آن وجود ندارد. مشکل در توافق نیست؛ بلکه در اجرای آن‌ها است. اجرای هر یک از توافق‌ها، از جمله سند زندانیان، به متقاعد کردن طرف‌های بزرگ بستگی دارد که واقعاً باید این کار را انجام دهیم و تنها به سازمان‌دهی برای توافق‌های جدید اقدام نکنیم. آخرین دیدار در الجزایر بود و هیچ اتفاقی نیفتاد. امضا کردند، عکس گرفتند، جشن گرفتند و هیچ اتفاقی در واقعیت نیفتاد. ما به توافق‌های جدید نیازی نداریم. ما برای اجرای توافق‌هایی که پیش‌تر همه طرف‌ها امضا کرده‌اند، به قدرت نیاز داریم.

جیمز هات: آیا فکر می‌کنید در شرایط کنونی، ایده‌رهای بخشی از آن نقطه در سال ۲۰۰۶ تا امروز تغییری کرده است؟ آیا استراتژی امروز اساساً متفاوت است؟

خالد جرار: فکر نمی‌کنم تغییری کرده باشد. ما از روز نکتب همین اهداف را داشتیم. مطالبات ملی تغییر نکرده است. هدف اصلی جنبش آزادی‌بخش پایان دادن به اشغالگری، حق تعیین سرنوشت و بازگشت است. نکته آن است که چگونه این مطالبات ملی را اجرا می‌کنید و بر سر این موضوع که چگونه به‌عنوان یک جنبش ادامه خواهید داد، توافق می‌کنید. آنچه تغییر کرده است، وضعیت داخل فلسطین است. امروز بین مردم و رهبری فاصله است. بیشتر مردم نسبت به کاری که رهبری انجام می‌دهد مجاب نشده‌اند. جز انتخابات، هیچ راهی برای اصلاح این رابطه وجود ندارد؛ اما هیچ انتخاباتی هم وجود ندارد؛ بنابراین موضوع پیچیده است. موضوع مبارزه داخلی است. ممکن است زمان ببرد؛ اما شرایط و این نوع اشغال چیزی به ما به‌عنوان فلسطینی نمی‌دهد. آنها می‌خواهند ما را بیرون کنند یا بکشند و به هر نوع خودمختاری پایان دهند؛ این بدان معناست که ما، به‌عنوان مردمان (این سرزمین)، به برقراری تعادل بین مبارزه با اشغالگری و اصلاح وضعیت داخلی خود ادامه خواهیم داد.

جیمز هات: در چند سال گذشته، شاهد افزایش همکاری بین اسرائیل و تشکیلات خودگردان بودیم. به‌طوری‌که تشکیلات خودگردان حتی نقش فعالی در سرکوب مردم خود داشت. تشکیلات خودگردان تا چه اندازه مانعی برای آزادی است و چه چیزی باید تغییر کند؟

خالد جرار: وقتی در مورد تشکیلات خودگردان صحبت می‌کنید، در مورد دولتی صحبت می‌کنید که با اسرائیل توافق کرده است. اکثریت فلسطینی‌ها مخالف این توافق‌ها هستند. من در مورد توافق اسلو، توافق پاریس، توافق کمپ دیوید و توافق رودخانه سفید، یعنی همه انواع توافق‌ها، صحبت می‌کنم. این توافق‌نامه‌ها مقام‌های ملی را مسئول اجرای آنها می‌کند؛ بنابراین تشکیلات خودگردان باید با اسرائیل هماهنگی‌های امنیتی انجام دهد، اما اکثریت مردم و اکثریت احزاب سیاسی آن را نمی‌پذیرند.

در ماه ژانویه، پس از کشتار در اردوگاه پناهندگان جنین، شورای مرکزی سازمان آزادی‌بخش فلسطین تصمیم به پایان دادن به هماهنگی امنیتی تشکیلات خودگردان با اسرائیل گرفت؛ اما تشکیلات خودگردان به این کار ادامه می‌دهد. اکنون شکاف بزرگی بین مردم و تشکیلات خودگردان وجود دارد و این پرسش همچنان وجود دارد که تشکیلات خودگردان برای چیست؟ آیا وظیفه مرجعیت تحت فشار قرار دادن مردم است یا کمک به آنها؟ آیا تشکیلات باید دست‌کم به مسائل زندگی روزمره، مانند آموزش و مراقبت‌های بهداشتی، بپردازد؟ آیا باید اصلاح

شود؟ آیا باید با ساف مرتبط باشد؟ آیا باید منحل شود؟ یا اینکه نقش آن را صرفاً به نظارت بر زندگی روزمره و عدم دخالت در مسائل سیاسی یا امنیتی تغییر دهیم؟ تشکیلات خودگردان کار را برای جنبش آزادی‌بخش آسان‌تر می‌کند یا دشوارتر؟ مردم باید به این سؤالات پاسخ دهند. برای بحث در این مورد، نیاز به یک انجمن، یک شورای ملی، داریم. ما می‌توانیم اعضای جدید را انتخاب کنیم. باید در مناطقی که می‌توانیم انتخابات برگزار کنیم، نمایندگان را برگزینیم و در مناطقی که نمی‌توانیم، به توافق برسیم. بیایید جلسه را شروع کنیم؛ نه فقط برای انتخاب رهبران جدید، بلکه برای ارزیابی روند سیاسی و پاسخ به سوالاتی از این قبیل در رابطه با تشکیلات خودگردان.

جیمز هات: احزاب چپ در این میان کجا هستند؟ چرا فکر می‌کنید آنها محبوب‌تر یا موفق‌تر نبوده‌اند؟

خالد جزار: اکثریت احزاب چپ ضعیف هستند، به‌جز جبهه مردمی برای آزادی فلسطین (PFLP) که بزرگ‌ترین حزب چپ‌گراست؛ اما اگر آن را با فتح یا حماس مقایسه کنید، می‌توانید متوجه شوید که تفاوت زیادی وجود دارد.

اینکه چرا ضعیف هستند، به بسیاری از موارد، هم خارجی و هم داخلی، مرتبط است. از نظر بیرونی، وضعیت همه احزاب چپ در سراسر جهان چنین است. در داخل، به این دلیل است که برای مثال، شما نمی‌توانید برخی احزاب سیاسی را از تشکیلات خودگردان و فتح متمایز کنید. بسیاری از مردم تفاوتی بین احزاب چپ و بقیه احزاب نمی‌بینند؛ بنابراین، یکی از اهداف، اتحاد احزاب چپ است. اما ما باید اهداف سیاسی، ایدئولوژیک و اجتماعی را نیز ارزیابی و بر سر آنها توافق کنیم. شاید ما در مورد شرایط اجتماعی و دموکراتیک موافق باشیم، اما از نظر سیاسی، هنوز اختلاف‌های زیادی بین احزاب چپ وجود دارد. تلاش‌های زیادی برای متحد کردن آنها صورت گرفته است که هنوز موفق نشده‌اند. شاید راه وحدت مقاومت و مبارزه برای مسائل مختلف در میدان (عمل) باشد.

جیمز هات: امروزه سوسیالیسم چه اندازه در فلسطین تأثیرگذار است؟ چقدر مردم و به‌خصوص جوانان را هدایت می‌کند؟

خالد جزار: بخشی از تحلیل ما در مورد دلیل اختلافات درونی، در مورد اینکه چرا جنبش آزادی‌بخش دچار شکاف شده است، مبارزه طبقاتی هم‌زمان است. طبقه‌ای از زمان توافق اسلو شکل گرفته است که هیچ علاقه‌ای به رهایی ندارد، طبقه‌ای که بسیار کوچک است، اما امور بسیاری را در کنترل خود دارد. سوسیالیسم، از دیدگاه من، بخشی از راه حل است. جنبش سوسیالیستی در حال حاضر در فلسطین بسیار ضعیف است. اما وقتی از عدالت اجتماعی یا مبارزه دموکراتیک صحبت می‌کنید، این پاسخی برای آینده همه فلسطینی‌هاست. در حال حاضر،

تشکیلات خودگردان به بازار آزاد متکی است و بیکاری و دیگر مشکلات اجتماعی را حل نخواهد کرد. تلاش این تشکیلات اجرای نئولیبرالیسم است که آن هم به وضعیت داخلی کمکی نخواهد کرد.

امروزه گرایش به سوسیالیسم کمتر است، زیرا مردم متوجه نیستند که سوسیالیسم چیست. ما هرگز مرجعی نداشتیم که بخواهد سوسیالیسم را اجرا کند. تشکیلات خودگردان نئولیبرال است. به همین دلیل است که اکثر مشکلات تحت مدیریت آن بدتر می‌شوند. فقر در حال افزایش است. بیکاری در حال افزایش است. نابرابری در حال افزایش است. تشکیلات خودگردان قوانینی که به نفع اکثریت باشد تصویب نمی‌کند، مگر آنها که به نفع طبقه فرادست باشد. طبقه کمپرادور یک طبقه جدید است و انحصارات سرمایه‌داری انواع خدمات و صنایع مانند مخابرات در اختیار دارد. اینگونه است که ما برای برقراری وضعیت مقابل مبارزه می‌کنیم. به‌عنوان مثال، ما از توسعه مقاومتی، با ایجاد تعاونی‌ها و سیاست‌هایی که به نفع جوانان است، حمایت می‌کنیم؛ اما همه چیز به هم مرتبط است. ما یک مبارزه ملی، یک مبارزه دموکراتیک و یک مبارزه اجتماعی داریم که همه به هم مرتبط هستند.

جیمز هات: یکی از چیزهایی که برای من در مورد این گروه‌های مقاومت مسلح جدید مانند «لانه شیر» متمایزکننده است، این است که آنها از درون یک حزب واحد تشکل پیدا نکرده‌اند. به نظر می‌رسد که آنها اعضای از احزاب مختلف و از افراد غیرهم‌سو با هم از دارند. آیا این همان وحدتی است که شما در مورد آن صحبت می‌کنید؟ و آیا با ظهور گروه‌هایی مانند لانه شیر، احزاب سیاسی سنتی کمتر مطرح خواهند شد؟

خالد جرار: وضعیت در فلسطین این‌گونه است که همه مردم به حزبی وابستگی دارند؛ نه لزوماً به‌عنوان عضو، اما تمام جامعه فلسطین سیاسی شده است و مردم به شکل‌های مختلف با احزاب مرتبط هستند؛ بنابراین اکنون پدیده جدید تشکیلات زیرزمینی، مانند لانه شیر (عرین الأسود)، وجود دارد که در آن‌ها مردم با هم کار می‌کنند. این به شما پاسخ می‌دهد که چرا مردم به‌شکل زیرزمینی علیه اشغال مبارزه می‌کنند؛ اما رهبران سیاسی چنین رویکردی ندارند. پاسخ این است: به‌دلیل منافعشان؛ بنابراین، یکی از مشکلات خود رهبری است. من معتقدم که رویکرد جدید یا شاید تنها رویکرد، فشار از پایین به بالاست و شاید حداقل این رویکرد به رهبران برای متحد شدن فشار بیاورد.

این فقط در مورد مقاومت مسلحانه نیست. انواع مختلفی از مقاومت وجود دارد که مردم در زمین مبارزه حول آن متحد می‌شوند. مثلاً چند سال پیش، زمانی که اسرائیل دستگاه‌های فلزیاب را برای محدود کردن دسترسی مردم به مسجدالاقصی در بیت‌المقدس نصب کرد، مردم متشکل شدند و با هم کار کردند. برنامه مشترکی آماده شد و مردم هر روز تظاهرات و تحصن کردند. سرانجام آنها موفق شدند و اشغال (مسجدالاقصی) به پایان رسید.

جیمز هات: مقاومت مسلحانه به عنوان استراتژی رهایی چقدر اهمیت دارد؟

خالد جرار: می‌خواهی مرا به زندان بفرستی؟ [خنده] به‌طور کلی، هر مردمی که تحت اشغال هستند، حق مبارزه و مقاومت به هر شکلی دارند. آنها بر اساس قوانین بین‌المللی و حقوق بشردوستانه این حق را دارند.

جیمز هات: فکر می‌کنید این جریان عاقبت به کدام سو کشیده خواهد شد؟

خالد جرار: گفتنش ممکن نیست. ما نمی‌توانیم آینده را پیش‌بینی کنیم، اما کاری که می‌توانیم انجام دهیم این است که این پدیده را در نظر بگیریم و بررسییم که چگونه و چرا ایجاد شده است. ما متوجهیم که این جریان بر مسائل مختلف تأثیر می‌گذارد و توسط جوانان هدایت می‌شود. ما متوجهیم که شاید به نام‌های دیگر در سراسر کرانه باختری، و شاید با افرادی که مستقیماً با احزاب سیاسی مرتبط نیستند، اما در برابر اشغال مقاومت می‌کنند، گسترش یابد. ما نمی‌توانیم ببینیم که به چه چیزی منجر خواهد شد؛ اما همان‌طور که گفتم اکنون روحیه سرپیچی در مردم وجود دارد. مردم سعی می‌کنند راه خود را بیابند و از زندگی تحت این اشغال سرپیچی می‌کنند.

جیمز هات: چیزی که فکر نمی‌کنم بسیاری از مردم در شمال جهانی از آن آگاه باشند، میزان نظارت اسرائیل بر فلسطینیان است. دوربین‌های تشخیص چهره در پست‌های بازرسی بین شهرهای کرانه باختری وجود دارد، هواپیماهای بدون سرنشین در آسمان بالای سر آنها گشت‌زنی می‌کنند و ما مطلعیم که اکنون اسرائیل می‌تواند تک‌تک تماس‌های تلفنی را زیر نظر بگیرد. سازمان‌دهی، زمانی که اسرائیل می‌تواند تقریباً هر کاری را که شما انجام می‌دهید ببیند و گوش کند، چگونه ممکن است؟

خالد جرار: سؤال سختی است. هم گفتنش برای من و هم انتشارش برای شما [می‌خندد]. مردم اینجا مکانیزم‌های مخفی دارند که از آنها استفاده می‌کنند. من نمی‌توانم آن را منتشر کنم. اما مردم سعی می‌کنند به عنوان مثال دیده نشوند. سخت‌تر از قبل است. شما نمی‌توانید کارها را در فضای عمومی انجام دهید. شما نمی‌توانید از فناوری استفاده کنید. اما راه‌های زیادی برای مقاومت وجود دارد. مردم همیشه در حال توسعه راه‌های خود برای سازمان‌دهی هستند. حتی تجاوزها و مجازات‌ها برایمان آموزنده‌اند. ما از آنها و نحوه عملکرد آنها یاد می‌گیریم. ما از گرفتار شدن و مجازات شدن درس می‌گیریم.

جیمز هات: سازمان‌دهی و همبستگی زندانیان در این لحظه چقدر اهمیت دارد؟ به‌طور کلی، برای جنبش بزرگ‌تر.

خالد جرار: به یاد داشته باشید که ما مردمانی هستیم که در اشغال زندگی می‌کنیم. از سال ۱۹۶۷ تاکنون بیش از یک میلیون فلسطینی توسط اسرائیل دستگیر شده‌اند. به‌ندرت می‌توان خانه‌ای را در اینجا یافت که یک زندانی یا زندانی سابق در خانواده نباشد. وضعیت اسفبار زندانیان همچنان برای مردم عزیز است. بسیار مورد احترام است. هر اتفاقی که در داخل زندان می‌افتد، بیرون را نیز تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. به‌عنوان مثال، بن‌گویر تهدید به مجازات‌های جدیدی علیه زندانیان کرده است؛ بنابراین، زندانیان یک کمیته اضطراری با شرکت همه احزاب سازمان‌دهی کرده‌اند و یک برنامه مشترک برای مبارزه پیریزی کرده‌اند. این بر بقیه مردم و شکل جنبش آزادی‌بخش تأثیر می‌گذارد. اکنون این سؤال مطرح است که آیا بن‌گویر واقعاً می‌تواند تهدیدهای خود را اجرایی کند یا خیر. اگر مبارزه جمعی علیه آن صورت گیرد، اجرای قوانین جدید دشوار خواهد بود. شما از شش هزار زندانی سیاسی فلسطینی در زندان‌های اسرائیل صحبت می‌کنید که سازمان‌دهی شده‌اند. اخیراً زمانی که نگهبانان اسرائیلی به زندان دیمون حمله کردند و زندانیان زن آنجا را مجازات کردند، همه زندانیان مقاومت کردند و وارد عمل شدند. آنها موفق شدند نگهبانان را به عقب‌نشینی وادار کنند.

زندان‌ها کانون مبارزه آینده خواهند بود و خواهیم دید که چه اتفاقی خواهد افتاد. آنجا، بیرون را نیز تحت‌تأثیر قرار خواهد داد. ممکن است به نوعی مبارزه جدید منجر شود، مبارزه‌ای که از داخل زندان، از زندانیان به بیرون سر برآورد. آنها با هم مرتبط‌اند.

جیمز هات: شما تا به حال چندین بار توسط اسرائیل زندانی و با سرکوب شدید روبه‌رو شده‌اید. این تجربه‌ها چه تأثیری بر شما، بر فعالیت‌های سیاسی و دیدگاه شما داشته است؟

خالد جرار: ببین، زندان مردم را نمی‌شکند. ما تحت اشغال زندگی می‌کنیم. ما متقاعد شده‌ایم که حق داریم نماینده مردم خود باشیم و آزاد باشیم. البته سخت است؛ زیرا اسرائیل مردم را حتی فقط به جرم بیان جنایاتش روانه زندان می‌کند. اما متوقف کردن مردم بسیار مشکل است. تجربه مردم تحت اشغال در سراسر جهان راهنمای ماست. هرگز اشغال تا ابد نتوانسته ادامه پیدا کند.

این مصاحبه بخشی از یک سلسله مصاحبه با رهبران چپ فلسطینی در کرانه باختری است.

